

[Etusivu](#) > ... > [Kanteen Nostaminen](#) > [Missä Ja Miten?](#) > [Asian Vieminen Tuomioistuimeen](#) > [Belgium](#)

Asian vieminen tuomioistuimeen

Sisällön tuottaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Belgia

1 Onko asia välttämättä vietävä tuomioistuimeen vai onko olemassa muita vaihtoehtoja?

Joskus voi olla tarkoituksenmukaisempaa turvautua vaihtoehtoisin riidanratkaisukeinoihin (ks. erillinen tietosivu).

2 Onko asian vireillepanolle jokin määräaika?

Määräaika asian vireillepanolle riippuu tapauksesta. Vastauksia määräaikoja koskeviin kysymyksiin saa asianajajalta tai viranomaiselta, joka jakaa kansalaisille tietoa oikeussuojasta.

3 Onko asia vietävä tuomioistuimeen juuri tässä jäsenvaltiossa?

Ks. "[Minkä valtion tuomioistuin on toimivaltainen? - Belgia](#)".

4 Mihin tuomioistuimeen minun on vietävä asia tässä jäsenvaltiossa, kun otetaan huomioon oma kotipaikkani ja vastapuolen kotipaikka ja muut kanteeni käsittelypaikkaan vaikuttavat tekijät?

Ks. "[Minkä valtion tuomioistuin on toimivaltainen? - Belgia](#)".

5 Mihin tuomioistuimeen minun on vietävä asia tässä jäsenvaltiossa, kun otetaan huomioon kanteen sisältö ja sen rahamääräinen arvo?

Ks. "[Minkä valtion tuomioistuin on toimivaltainen? - Belgia](#)".

6 Voinko panna asian vireille itse vai onko minun otettava avuksi oikeudellinen neuvonantaja, esimerkiksi asianajaja?

Periaatteessa asianosaisten on oikeudenkäyntilain (*Gerechtig Wetboek / Code judiciaire*) 728 §:n 1 momentin mukaan joko esiinnyttävä oikeudessa itse tai heillä on oltava asianajaja.

Kassaatio tuomioistuimen (*Hof van Cassatie / Cour de cassation*) oikeudenkäyntejä (oikeudenkäyntilain 478 ja 1080 §) lukuun ottamatta asianosaiset voivat saapua yleiseen tuomioistuimeen, esittää sille itse vaatimuksensa ja puolustautua. Tuomari voi kuitenkin kieltää asianosaiselta tämän mahdollisuuden, jos hän katsoo, ettei kyseinen henkilö mielentilansa tai kokemattomuutensa vuoksi pysty esittämään asiaansa asiallisesti tai riittävän selkeästi (oikeudenkäyntilain 758 §).

Jos asianosainen ei itse halua viedä asiaa tuomioistuimeen, hän voi käyttää asianajajan palveluja.

Oikeudenkäyntilain mukaan asianosaisten edustus tuomioistuimessa on varattu periaatteessa asianajajille. Oikeudenkäyntilain 440 §:n mukaan edustuksen yksinoikeus koskee oikeutta nostaa kanne ja esittää vastineita, oikeutta esiintyä tuomioistuimessa asianosaisten puolesta sekä oikeutta puolustaa kolmatta osapuolta. Asianajajakunnan jäsenillä on myös yksinoikeus allekirjoittaa yksipuolisia hakemuksia laissa erikseen säädettyjä tapauksia lukuun ottamatta (oikeudenkäyntilain 1026 §:n 5 momentti).

Kassaatiotuomioistuimessa asianosaista edustaa kassaatiotuomioistuimen valtuuttama asianajaja, jonka käyttö on lakisääteistä. Tämä vaatimus ei koske asianomistajia rikosoikeudellisissa asioissa (oikeudenkäyntilain 478 §).

Laissa on kuitenkin joitakin poikkeuksia oikeudenkäyntilain 728 §:n periaatteeseen, jonka mukaan asianosaisten on sekä asiaa vireille pantaessa että sen myöhemmissä käsittelyvaiheissa esiinnyttävä oikeudessa itse tai asianajajansa edustamina (oikeudenkäyntilain 728 §:n 1 ja 2 momentti).

Oikeus toimia asianosaisten edustajana oikeudenkäynnissä sisältää siis myös oikeuden panna asia vireille.

Rauhantuomioistuimessa (*vrederechter / juge de paix*), kauppatuomioistuimessa (*ondernemingsrechtbank / tribunal de l'entreprise*) ja työtuomioistuimessa (*arbeidsgerichten / juridictions du travail*) asianosaista voi edustaa paitsi asianajaja myös asianosaisten puoliso, verisukulainen tai avioliiton kautta sukua oleva henkilö edellyttäen, että tällä on tuomarin hyväksymä valtakirja (oikeudenkäyntilain 728 §:n 2 momentti).

Työtuomioistuimissa (oikeudenkäyntilain 728 §:n 3 momentti)

- työntekijää (työläistä tai toimihenkilöä) voi edustaa työntekijäjärjestön asiamies (luottamusmies), jolla on siihen valtakirja. Luottamusmies voi hoitaa työntekijän puolesta kaikki edustuksen edellyttämät toimet, esiintyä oikeudessa ja vastaanottaa riita-asian käsittelyyn ja ratkaisuun liittyvät tiedoksiannot;
- myös itsenäistä ammatinharjoittajaa voi edustaa itsenäisten ammatinharjoittajien etujärjestön luottamusmies silloin, kun riita koskee itsenäisen ammatinharjoittajan tai sellaisena työkyvyttömäksi joutuneen henkilön oikeuksia ja velvollisuuksia;
- toimeentulotuesta 7. elokuuta 1974 annetun lain ja sosiaalitoimistoista (OCMW/CPAS) 8. heinäkuuta 1976 annetun organisen lain soveltamiseen liittyvissä riita-asioissa asianosaista voi avustaa tai edustaa sellaisen sosiaalialan organisaation asiamies, joka ajaa kyseisessä lainsäädännössä tarkoitettujen henkilöiden etuja.

Oikeushenkilöt, kuten yritykset, voivat esiintyä oikeudessa itse (valtuutettujen elinten välityksellä) tai asianajajan edustamina. Ne eivät voi vedota oikeudenkäyntilain 728 §:n 2 momentissa säädettyyn poikkeukseen, jota käsitellään tarkemmin jäljempänä.

Edellä mainittujen poikkeusten lisäksi on olemassa muutamia lakisääteisiä poikkeuksia, jotka koskevat lapsen huoltajuutta ja lapsikaappauksia.

Poikkeukset koskevat kanteita, joissa vedotaan

- 25. lokakuuta 1980 tehtyyn yksityisoikeuden alaa koskevaan Haagin yleissopimukseen kansainvälisestä lapsikaappauksesta, jossa määrätään lapsen palauttamisesta, toisessa maassa tunnustettujen lapsen huoltajuutta tai tapaamista koskevien oikeuksien kunnioittamisesta ja tapaamisoikeuden järjestämisestä;
- 20. toukokuuta 1980 tehtyyn eurooppalaiseen yleissopimukseen lasten huoltoa koskevien päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja lasten palauttamisesta.

Näissä asioissa syyttäväviranomainen voi edustaa kantajaa silloin, kun tämä on esittänyt asiansa keskusviranomaisen kautta (oikeudenkäyntilain 1322quinquies §).

Edellä on selitetty yleisellä tasolla, miten voidaan määrittää, voiko kantaja panna asian vireille itse vai asianajajansa edustamana. Lisäksi on tehtävä ero asian vireillepanotavan mukaan.

Belgian lainsäädäntö tuntee useita tapoja asian vireille panemiseksi tuomioistuimessa. Asia voidaan panna vireille haasteella, saapumalla vapaaehtoisesti oikeuteen, kontradiktorista menettelyä koskevalla hakemuksella tai yksipuolisella hakemuksella (ks. jäljempänä). Asia pannaan vireille hakemuksella; kyseessä on oikeustoimi, jolla vaaditaan oikeuksien tunnustamista.

Periaatteessa asia pannaan vireille haastemiehen toimittamalla haasteella, jolla vastaaja kutsutaan tuomioistuimen kuultavaksi (oikeudenkäyntilain 700 §). Vapaaehtoinen saapuminen oikeuteen, kontradiktorista menettelyä koskeva hakemus ja yksipuolinen hakemus ovat poikkeuksia tähän yleisperiaatteeseen.

Seuraavissa taulukoissa esitetään asian vireillepanija ja asianajajan käyttöpakko vireillepanotavan mukaan jaoteltuina.

Asian vireillepanija eri vireillepanomenettelyissä:

Vireillepanotapa	Vireillepanija
Haaste (oikeudenkäyntilain 727–730 §)	Kantaja (tai tämän asianajaja) pyytää haastemiestä toimittamaan haasteen vastaajalle.
Vapaaehtoinen saapuminen oikeuteen (oikeudenkäyntilain 706 §)	Riidan osapuolet (tai niiden asianajajat) saapuvat oikeuteen.
Kontradiktorista menettelyä koskeva hakemus (oikeudenkäyntilain 1034bis–1034sexies §)	Kantaja (tai tämän asianajaja) Asianajan käyttö on pakollista hakemuksen allekirjoittamista ja toimittamista varten laissa nimenomaisesti säädettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta (oikeudenkäyntilain 1026 §:n 5 ^o momentti ja 1027 §:n ensimmäinen momentti).
Yksipuolinen hakemus (oikeudenkäyntilain 1025–1034 §)	
Asianajajan käyttö eri vireillepanotavoissa:	
Vireillepanotapa	Asianajajan käyttö
Haaste (oikeudenkäyntilain 727–730 §)	Käyttö on sallittua mutta ei pakollista.
Vapaaehtoinen saapuminen oikeuteen (oikeudenkäyntilain 706 §)	Käyttö on sallittua mutta ei pakollista.
Kontradiktorista menettelyä koskeva hakemus (oikeudenkäyntilain 1034bis–1034sexies §)	Käyttö on sallittua mutta ei pakollista. Asianajan käyttö on pakollista hakemuksen allekirjoittamista ja toimittamista varten laissa nimenomaisesti säädettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta (oikeudenkäyntilain 1026 §:n 5 ^o momentti ja 1027 §:n ensimmäinen momentti).
Yksipuolinen hakemus (oikeudenkäyntilain 1025–1034 §)	
Vireillepanotavan määräytyminen sen mukaan, mitä asia koskee:	

Haaste on yleisin vireillepanotapa, jota voidaan käyttää kaikentyypisissä asioissa.

Kontradiktorista menettelyä koskevaa hakemusta (oikeudenkäyntilain 1034bis–1034sexies §) voidaan käyttää tietyissä laissa erikseen säädetyissä tapauksissa. Tärkeimmät kontradiktorisen menettelyn vireillepanoa koskevat säännökset ovat oikeudenkäyntilain 704 ja 813 §, 1056 §:n 2 momentti, 1193bis, 1239, 1253ter, 1254, 1320, 1344bis ja 1371bis § ja 1454 §:n 2 momentti sekä siviililain (*burgerlijk wetboek / code civil*) 331, 331bis ja 340f §.

Näissä pykälissä säädetään erityisesti seuraavista:

- vapaaehtoinen väliintulo
- muutoksenhaku
- kiinteän omaisuuden myynti
- elatusapu (elatusavun myöntämistä, korottamista, alentamista tai lakkauttamista koskevat hakemukset)
- vuokrasopimukseen liittyvät hakemukset
- henkilöiden suojele
- perhesuhteista johtuvia oikeuksia ja velvollisuuksia koskevat asiat
- avioero
- takavarikointia koskevat kustannusarviot.

Kanne nostetaan hakemuksella, joka joko toimitetaan tuomioistuimen kirjaamoon tai lähetetään sinne kirjattuna kirjeenä. Kirjaamo lähettää asianosaisille kutsun saapua oikeuden istuntoon tuomarin määräämänä päivänä.

Yksipuolista hakemusta (oikeudenkäyntilain 1025–1034 §) voidaan käyttää vain laissa (eli oikeudenkäyntilain 584, 585, 588, 594, 606, 708, 1149, 1168, 1177, 1186–1189, 1192 ja 1195 §:ssä) nimenomaisesti mainituissa tapauksissa. Sitä käytetään myös silloin, kun kontradiktorista menettelyä ei voida soveltaa, koska asiassa ei ole

vastaaajaa.

Yksipuolista hakemusta käytetäänkin pääasiassa yksipuolisissa menettelyissä, esimerkiksi tapauksissa, joissa se on ehdottoman välttämätöntä.

Kun kanne nostetaan yksipuolisella hakemuksella, siinä on hakemuksen mitätöinnin uhalla oltava asianajajan allekirjoitus, jollei laissa toisin säädetä.

Tästä seuraa, että periaatteessa vain asianajaja voi panna asian vireille yksipuolisella hakemuksella.

Riita-asian asianosaiset voivat saapua oikeuteen vapaaehtoisesti, kun tuomiovalta asiassa on seuraavilla:

- ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin
- työtuomioistuin
- kauppatuomioistuin
- rauhantuomioistuin tai
- poliisituomioistuin, kun on kyse siviilikanteista.

Vapaaehtoisessa esiintymisessä tuomari laatii pöytäkirjan, ja tuomioistuimelta ratkaisua hakevat asianosaiset allekirjoittavat se loppuun liitetyn lausuntonsa.

Tämä vireillepanotapa on sallittu kaikissa riita-asioissa. Se on myös muita tapoja edullisempi ja nopeampi.

7 Mihin on käytännössä otettava yhteyttä asian vireillepanoa varten: tuomioistuimen kansliaan, kirjaamoon vai johonkin muuhun hallintoelimeen?

Henkilö, joka haluaa nostaa kanteen, voi ottaa yhteyttä tuomioistuimen kansliaan tai kirjaamoon.

Kun asia pannaan vireille haasteella, haastemies huolehtii haasteen tiedoksiannosta ja pyytää kirjaamoa merkitsemään sen asialuetteloon toimitettuaan sinne ensin haasteen alkuperäiskappaleen tai tarvittaessa sen jäljennöksen (oikeudenkäyntilain 718 §). Tuomioistuimen kirjaamo pitää rekisteriä (asialuettelo) kaikista tapauksista. Merkintä luetteloon on pätevä vain, jos se on tehty viimeistään haasteessa ilmoitetun asian käsittelypäivää edeltävänä päivänä. Asialuettelo on julkinen (oikeudenkäyntilain 719 §), joten vastaaja voi halutessaan tarkistaa, onko asia, josta hänelle on toimitettu haaste, todella merkitty luetteloon.

Vapaaehtoisessa oikeuteen saapumisessa joko asianosaiset tai heidän asianajajansa pyytävät kirjaamoa merkitsemään asiansa asialuetteloon.

Jos kyseessä on kontradiktorista menettelyä koskeva hakemus, kantaja tai tämän asianajaja toimittaa hakemuksen tuomioistuimen kirjaamoon tai lähettää sen tuomioistuimen kirjaajalle osoitettuna kirjattuna kirjeenä yhtä monena kappaleena kuin asiassa on osapuolia (oikeudenkäyntilain 1034quinquies §).

Jos kyseessä on yksipuolinen hakemus, asianajaja toimittaa sen kahtena kappaleena ja osoittaa sen sille tuomarille, joka käsittelee asian. Myös yksipuolinen hakemus toimitetaan tuomioistuimen kirjaamoon (oikeudenkäyntilain 1027 §).

8 Millä kielellä kanne laaditaan? Voiko sen tehdä suullisesti vai onko asia aina esitettävä kirjallisesti? Voiko kanteen toimittaa faksilla tai sähköpostilla?

Kielten käytöstä säädetään oikeudenkäyntikielistä 15. kesäkuuta 1935 annetussa laissa, joka on julkaistu Belgian virallisessa lehdessä (*Belgisch Staatsblad / Moniteur belge*) 22. kesäkuuta 1935. Siinä säädetään kielten käytöstä Belgian siviili- ja kauppatuomioistuimissa.

Periaatteessa oikeudenkäyntikieli määräytyy toimivaltaisen tuomioistuimen maantieteellisen sijainnin mukaan. Kyseisen lain 42 §:n mukaan Belgiassa on kolme kielialuetta: ranskan-, hollannin- ja saksankielinen alue.

Brysselin pääkaupunkiseutu on kaksikielinen (ranska ja hollanti) alue, johon kielilain mukaan kuuluvat seuraavat kunnat: Anderlecht, Brussel/Bruxelles, Elsene/Ixelles, Etterbeek, Evere, Ganshoren, Jette/Jette-Saint-Pierre, Koekelberg, Oudergem/Auderghem, Schaarbeek/Schaerbeek, Sint-Agatha-Berchem/Berchem-Sainte-Agathe, Sint-Gillis/Saint-Gilles, Sint-Jans-Molenbeek/Molenbeek-Saint-Jean, Sint-Joost-ten-Noode/Saint-Josse-ten-Noode, Sint-Lambrechts-Woluwe/Woluwé-Saint-Lambert, Sint-Pieters-Woluwe/Woluwé-Saint-Pierre, Ukkel/Uccle, Vorst/Forest ja Watermaal-Bosvoorde/Watermael-Boitsfort.

Tietyissä olosuhteissa asia voidaan siirtää sellaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi, jossa käytetään toista oikeudenkäyntikieltä. Oikeudenkäyntikieltä voidaan myös vaihtaa tietyn edellytyksin, periaatteessa heti oikeudenkäynnin alussa.

Hakemuksen tekotapa: haaste, kontradiktorista menettelyä koskeva hakemus ja yksipuolinen hakemus on tehtävä kirjallisesti ja tiettyjä muotovaatimuksia noudattaen. Sen jälkeen kun asia on merkitty tuomioistuimen asialuetteloon, kirjaaja perustaa sille asiakirjakansion. Kansio toimitetaan asiaa käsittelevälle tuomarille tai, jos tuomioon haetaan muutosta toisessa oikeusasteessa tai kassaatio tuomioistuimessa, kyseisen ylemmän oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon.

Toistaiseksi hakemuksia ei voi toimittaa faksilla eikä sähköpostilla.

9 Onko kanteen nostamista varten valmiita lomakkeita? Jos ei ole, mitä asiakirjoja tuomioistuimelle on toimitettava?

Kanteen nostamista varten ei ole olemassa lomakkeita. Hakemuksessa on kuitenkin oltava tietyt tiedot sen mitätöinnin uhalla.

Niin haasteen, kontradiktorista menettelyä koskevan hakemuksen kuin yksipuolisen hakemuksenkin on mitätöinnin uhalla täytettävä tietyt oikeudenkäyntilaissa säädetyt vaatimukset. Tärkeimmät hakemuksessa ilmoitettavat pakolliset tiedot ovat asianosaisten henkilötiedot, kanteen aihe, toimivaltaisen tuomioistuimen nimi ja istunnon päivämäärä.

Haasteessa on ilmoitettava muun muassa seuraavat tiedot (oikeudenkäyntilain 43 ja 702 §):

- haastemiehen allekirjoitus
- kantajan sukunimi, etunimet, kotipaikka sekä tarvittaessa väestörekisteri- tai yritystunnus
- haastetun henkilön sukunimi, etunimet ja kotipaikka tai sen puuttuessa oleskelupaikka
- kanteen aihe ja tiivistelmä sen perusteista
- tuomioistuimen nimi, jossa asia pannaan vireille
- tiedoksiantopäivämäärä ja -paikka
- oikeudenistunnon paikka, päivämäärä ja kellonaika.

Kontradiktorista menettelyä koskevassa hakemuksessa on ilmoitettava seuraavat tiedot (oikeudenkäyntilain 1034ter §):

- päivämäärä
- kantajan sukunimi, etunimet, kotipaikka sekä tarvittaessa asema ja väestörekisteri- tai yritystunnus
- haastetun henkilön sukunimi, etunimet, kotipaikka ja tarvittaessa asema
- kanteen aihe ja tiivistelmä sen perusteista
- tuomioistuimen nimi, jossa asia pannaan vireille
- kantajan tai tämän asianajajan allekirjoitus.

Yksipuolisessa hakemuksessa on oltava seuraavat tiedot (oikeudenkäyntilain 1026 §):

- päivämäärä
- kantajan sukunimi, etunimet, kotipaikka sekä tarvittaessa asema ja väestörekisteri- tai yritystunnus
- kanteen aihe ja tiivistelmä sen perusteista
- tuomioistuimen nimi, jossa asia käsitellään
- asianajajan allekirjoitus, jollei laissa muuta säädetä.

Jos riitapuolet saapuvat ensimmäisen oikeusasteen käsittelyyn (ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin,

työtuomioistuimien, kauppatuomioistuimien, rauhantuomioistuimien, siviiliasioita käsittelevä poliisituomioistuimien) vapaaehtoisesti, kanteen voi nostaa asianosaisten yhteisellä hakemuksella. Heidän on päivättävä ja allekirjoitettava hakemus sen mitätöinnin uhalla. Hakemus joko toimitetaan tuomioistuimen kirjaamoon tai lähetetään sinne kirjattuna kirjeenä. Hakemuksen jättäminen kirjaamoon tai sen lähettäminen kirjattuna kirjeenä katsotaan tiedoksiannoksi. Hakemus kirjataan asialuetteloon sen jälkeen, kun mahdollisesti perittävä kirjausmaksu on maksettu. Tuomari määrää istunnon järjestettäväksi viidentoista päivän kuluessa hakemuksen jättämisestä, jos yksi tai useampi asianosainen on sitä pyytänyt tai tuomari pitää sitä tarpeellisena. Tällöin tuomioistuimen kirjaaja kutsuu asianosaiset ja tarvittaessa heidän asianajajansa tavallisella kirjeellä oikeuden istuntoon, jonka ajankohdan tuomari on päättänyt (oikeudenkäyntilain 706 §).

10 Onko tuomioistuimelle maksettava jotain? Jos on, missä vaiheessa maksu peritään? Onko asianajajalle maksettava jo kanteen vireillepanosta alkaen?

Tuomioistuimelle on maksettava oikeudenkäyntimaksuja.

Kantajan on hakemusta toimittaessaan maksettava rahaston perustamisesta toisen vaiheen oikeusapua varten 19. maaliskuuta 2017 annetun lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu maksu, joka on tätä nykyä 20 euroa.

Oikeudenkäynnin aikana asianosaisten on maksettava tiettyjä maksuja tuomarin vahvistamien menettelyjen mukaisesti (tutkintatoimet, asiantuntijoiden palkkiot ja kulut, matkakulut).

Oikeudenkäynnin päätteeksi tuomari määrää hävinneen osapuolen tai, jos sellaista ei ole, kantajan maksamaan oikeudenkäyntimaksun, jonka määrä vahvistetaan rekisteröinti-, kiinnitys- ja kirjaamismaksuista annetun lain (*Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten / Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe*) 2691 §:ssä seuraavasti:

- rauhan- ja poliisituomioistuimet: 50 euroa
- ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimet ja kauppatuomioistuimet: 165 euroa
- muutoksenhakutuomioistuimet: 400 euroa
- kassaatiotuomioistuin: 650 euroa.

Tietyt tapaukset – työtuomioistuinten toimivaltaan kuuluvat sekä konkurssia ja oikeudellista uudelleenjärjestelyä koskevat tapaukset – on vapautettu oikeudenkäyntimaksusta.

Oikeudenkäyntikulut vahvistetaan lopullisessa tuomiossa. Oikeudenkäyntilain 1017 §:n mukaan ne lankeavat yleensä hävinneen osapuolen maksettaviksi. Nämä kulut on tapauksen mukaan maksettava tai korvattava vastapuolelle. Oikeudenkäyntiin liittyvät kulut muodostuvat (oikeudenkäyntilain 1018 §:n mukaan) seuraavista:

1. eri kirjaamis- ja rekisteröintimaksut sekä leimavero, joka on maksettu ennen leimaverolain (*Wetboek der zegelrechten / Code des droits de timbre*) kumoamista;
2. oikeudenkäyntiasiakirjojen hinta ja niihin liittyvät palkkiot;
3. tuomion toimitusmaksu;
4. kaikkiin tutkintatoimiin liittyvät kulut, mukaan lukien todistajien ja asiantuntijoiden kulukorvaukset;
5. tuomareiden, kirjaajien ja asianosaisten matka- ja oleskelukulut, kun matkustaminen tapahtuu tuomioistuimen määräyksestä, ja asiakirjojen kustannukset, kun ne on laadittu yksinomaan kyseistä menettelyä varten;
6. 1022 §:ssä tarkoitettu oikeudenkäyntikorvaus;
7. 1734 §:n mukaisesti nimetyn sovittelijan palkkiot ja kulukorvaukset;
8. rahaston perustamisesta toisen vaiheen oikeusapua varten 19. maaliskuuta 2017 annetun lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu maksu. Asianajajan palkkiot ja kulukorvaukset eivät sisälly oikeudenkäyntikuluihin, vaan asianajaja ja asiakas sopivat niistä erikseen. Kukin asianosainen maksaa siis oman asianajajansa palkkiot ja kulukorvaukset. Oikeudenkäynnin hävinnyt osapuoli on veloitettu maksamaan vastapuolelle oikeudenkäyntikorvauksen (oikeudenkäyntilain 1018 ja 1022 §). Kyseessä on voittaneen osapuolen asianajajan kulujen ja palkkioiden kiinteämääräinen korvaus. Korvauksen suuruudesta, laskemisesta ja myöntämisestä määrätään 26. lokakuuta 2007 annetussa kuninkaan määräyksessä.

11 Voinko saada oikeusapua?

Ks. "[Oikeusapu](#)"-niminen tietosivu.

12 Mistä lähtien asian katsotaan olevan vireillä? Antavatko viranomaiset palautetta siitä, onko asia on pantu vireille asianmukaisella tavalla vai ei?

Kanne katsotaan nostetuksi, kun se on merkitty tuomioistuimen asialuetteloon, myös siinä tapauksessa, että oikeuteen on saavuttu vapaaehtoisesti.

Hakemukseen perustuvat kanteet ja välitoimia koskevat hakemukset merkitään erillisiin asialuetteloihin, minkä jälkeen kanne katsotaan nostetuksi.

Asianosaisille ei lähetetä asiasta vahvistusta. He voivat kuitenkin tarkistaa asialuettelosta, onko kanne merkitty sinne. Kun asia on merkitty asialuetteloon, tuomari on velvollinen tekemään siinä ratkaisun.

13 Onko mahdollista saada tarkempaa tietoa menettelyn etenemisen aikataulusta (esim. siitä, koska on saavuttava asian käsittelyyn)?

Mikäli asianosaista edustaa asianajaja, tältä voi saada tietoja menettelyn etenemisestä. Tietoja voi pyytää myös sen tuomioistuimen kirjaamosta, jossa asia on vireillä. Haasteesta käy ilmi istunnon päivämäärä ja tuomarin nimi.

Ensimmäisessä vaiheessa annetaan valmisteluistuntoon liittyviä tietoja.

Jos asia on pantu vireille haasteella, haastemies ilmoittaa kantajalle valmisteluistunnon eli käsittelyn ensimmäisen vaiheen päivämäärän.

Kun on kyse kontradiktorista menettelyä koskevasta hakemuksesta tai vapaaehtoisesta oikeuteen saapumisesta, asianosaisille tiedottamisesta vastaa tuomioistuimen kirjaaja.

Kun on kyse yksipuolisesta hakemuksesta, istuntoa ei järjestetä. Kirjaaja voi kuitenkin kutsua kantajan kuultavaksi, mikäli tuomari haluaa esittää tälle kysymyksiä.

Toisessa vaiheessa asiaa valmistellaan pääkäsittelyä varten. Asianosaisten on noudatettava lakisääteistä määräaika (oikeudenkäyntilain 747 §:n 1 momentti), johon mennessä asiakirjat ja vaatimukset (kirjalliset huomautukset ja perustelut) on jätettävä. Jos määräaikoja ei noudateta, siitä voidaan määrätä oikeudenkäyntilain 747 §:n 2 momentin mukaisia seuraamuksia.

Kun asia on pantu vireille ja se on valmis käsittelyä varten, asianosaiset pyytävät tuomioistuinta määräämään käsittelypäivän. Ajankohta riippuu tuomioistuimen työmäärästä ja siitä, miten paljon aikaa asian käsittelyyn voidaan osoittaa. Joissakin tapauksissa menettelyyn voi tulla välivaiheita (esim. asiantuntijalausunnot ja asianosaisten ja todistajien kuuleminen), joiden vuoksi menettelyn kokonaiskestoa on vaikea arvioida etukäteen. Välivaiheet voivat johtaa menettelyn keskeyttämiseen tai lykkäämiseen tai jopa asian raukeamiseen.

Istunnon lopussa keskustelut viedään päätökseen ja asia siirtyy tuomarin päätösharkintaan. Oikeudenkäyntilain 770 §:n mukaisesti tuomarin on periaatteessa annettava ratkaisunsa kuukauden kuluessa harkintavaiheen alkamisesta.

■ Päivitetty viimeksi: 17/06/2026

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.